

Úvod

V roce 2007 uplyne 130 let od založení první stanice semenářské kontroly v Čechách. Předkládaná publikace by měla připomenout toto významné výročí. Je obecně známo, že osivo (sadba) je základem veškeré rostlinné produkce, na níž navazuje přímo i nepřímo také živočišná výroba a tak bychom se mohli dostat prakticky ke všem potravinám. To, že od jakostního osiva odvisí úspěch pěstování rostlin, se vědělo po staletí, ale na počátku druhé poloviny 19. století se principy semenářské kontroly dostaly do oficiální polohy i tehdejších právních norem a jejich dodržování se stalo povinností.

Od počátečních velmi jednoduchých zásad a stanovených postupů zakotvených v předpisech, se s rostoucí mírou poznání rozšiřoval okruh nezbytných sledování, norem mezních hodnot, ale i metod zkoušení. To postupně vedlo k vytváření nutnosti sjednocovat a učinit přehlednými často odlišné přístupy i názory šlechtitelů, semenářů, vědeckých pracovníků i požadavky finálních zpracovatelů - obchodních firem a pěstitelů v různých zemích. Vznikaly mezinárodní organizace, např. ve dvacátých letech minulého století Mezinárodní sdružení pro zkoušení osiv - ISTA.

O mnoho let později byly vytvářeny jednotné certifikační systémy v rámci Evropy i světa, z nichž nejvýznamnější byla schémata OECD a v polovině šedesátých let směrnice Evropské unie. Ke cti systémů semenářské kontroly praktikovaných na našem území, od počátků za Rakousko-Uherska, přes roky první republiky a celé další dlouhé období až do současné doby, lze sledovat, že kritéria hodnocení i výstupy odpovědných organizací (od r. 1951 ÚKZÚZ) obstály v mezinárodním srovnání vždy velmi pozitivně.

Objektivně je nutno konstatovat, že četnost legislativních úprav (zákonů, vyhlášek, směrnic) je v posledních letech nadstandardně vysoká. Přirozeně to bylo ovlivněno zcela zásadní změnou hospodářko-politického systému na přelomu osmdesátých a devadesátých let, ale také požadavky obsáhlých a často se měnících norem, směrnic a nařízení platných v Evropské unii. Ta byla postupně a nezbytně začleňována do českých předpisů. Někdy až přílišná a ne vždy zcela účelná potřeba uvádění podrobností a jejich permanentní průběžné úpravy vedou ke ztrátě přehlednosti předpisů. Dokladem může být výčet zákonů a vyhlášek včetně mnoha novel, které i v našem oboru - semenářství byly za posledních 15 let vydány a nabyly právní účinnosti.

Publikace je orientována, při vědomí všech objektivních složitostí i nelehkého postavení semenářství a celého zemědělství v tvrdé mezinárodní konkurenci, především na uvedení základních principů činnosti. Záměrem je souhrnně a stručně připomenout těm jimž je publikace určena, dodavatelům, odběratelům a množitelům osiva a sadby, vzájemné souvislosti všech v oboru užívaných postupů. Uváděny jsou konkrétní odkazy na právní dokumenty i upozornění na publikace odboru osiva a sadby, kde lze nalézt potřebné údaje. V části přílohy je i dost příkladů srovnání i historických a současných ilustrací o rozsáhlé práci a činnosti těch, kteří se danou problematikou zabývají.

Všem uživatelům příručky přeji úspěch v užití biologických fondů - rozmnožovacího materiálu nejlepších odrůd v prospěch zemědělství i péče o krajinu. Několik přiložených ilustrací nechtě je také připomínkou mnoha let předešlé i budoucí existence činnosti semenářské kontroly.

autor

